

Zásady odběru biologického materiálu pro laboratorní vyšetření v OKBHI

---

1) PŘÍPRAVA PACIENTA PŘED ODBĚREM KRVE

Odběr venózní krve se provádí většinou ráno, obvykle nalačno. Pacient je poučen, že odpoledne a večer před odběrem má vynechat tučná jídla, lačnit nejlépe 12 hodin, nepít alkohol, nekouřit. Pokud lze vynechat léky, má je pacient vynechat 3 dny před odběrem. Jinak nutno uvést podávané léky na průvodce. Ráno před odběrem nemá pacient žíznit, je vhodné vypít ¼ l neslazeného čaje (vody).

---

2) SPRÁVNÉ A ČITELNÉ VYPLNĚNÍ ŽÁDANEK A OZNAČENÍ ZKUMAVEK

Žádanka na laboratorní vyšetření musí obsahovat následující údaje:

Identifikaci pacienta (jméno, příjmení, rodné číslo, číslo pacienta v rámci NNH)

Pojišťovnu

Identifikaci ordinujícího lékaře, oddělení

Identifikaci osoby, která provedla odběr

Datum a čas odběru

Urgentnost dodání (Vitální indikace, STATIM, Rutinní vyšetření, Speciální vyšetření)

Požadovaná vyšetření

V případě vyšetření lékových hladin, popř. rezistence léků je vždy do komentáře nutné zapsat údaje o době a dávce podání tohoto léku.

Štítek s barkodem je nutné lepit na zkumavku přes původní štítek od výrobce rovnoběžně s osou zkumavky tak, aby bylo vedle štítku vidět, jak se zkumavka během odběru plní.

---

3) VLASTNÍ ODBĚR

Viz odkazy na laboratorní příručku OKBHI

Odběr žilní (venózní) krve

Odběr kapilární krve

Odběr krve u intenzivně léčených pacientů

Odběr nesrážlivé krve pro vyšetření acidobazické rovnováhy a krevních plynů

Odběr krve pro vyšetření alkoholu

---

4) VČASNÉ DORUČENÍ ODEBRANÉHO MATERIÁLU DO LABORATOŘE

Odebraný materiál je potřeba dodat do laboratoře co nejrychleji, aby byl dodržen krátký interval mezi odběrem a oddělením krevního koláče (nejlépe do 1 h) V případě nedodržení tohoto intervalu může dojít k přesunu některých látek mezi krvinkami a plasmou či sérem (např. zvýšení K⁺, Cl⁻, ioniz. Ca, homocysteinu, snížení - glykemie).

Nevhodné je uchovávání a transport materiálu při vyšších teplotách (dochází zejména k poklesu aktivity enzymů) a na přímém světle (snížení bilirubinu). Současně je nutné zabránit přílišným otřesům (možnost hemolýzy)!

U některých vyšetření je nutný transport při teplotě tajícího ledu (krevní plyny, NH₃)

---

5) Podrobné údaje o zkumavkách jsou uvedeny v tabulce

	VYŠETŘENÍ	ZKUMAVKY	Objem cca (dle typu zkumavek)
BIOCHEMIE	většina vyšetření	zelený uzávěr	4 ml, 6 ml
	(kromě níže uvedených)		
	ionizované Ca	zelený uzávěr	4 ml
	amoniak	zelený uzávěr	4 ml ÚT *,**
	beta-2-mikroglobulin	červený uzávěr	5 ml
	laktát	šedý uzávěr	2 ml
	glukóza (MGP, VGP)	šedý uzávěr	2 ml
	glykovaný hemoglobin	fialový uzávěr	2 ml ***
	homocystein	fialový uzávěr	2 ml ***,****
	CDT	červený uzávěr	5 ml
	inzulín	fialový uzávěr	2 ml
	vitamin B6	fialový uzávěr	2 ml ***,****
	ELFO bílkovin	červený uzávěr	5 nebo 7 ml
	apolipoproteiny AI,B	červený uzávěr	5 nebo 7 ml
	lipoprotein (a)	červený uzávěr	5 nebo 7 ml
	ELFO lipoproteinů	červený uzávěr	5 nebo 7 ml
	isoenzymy amylasy (aktivita)	zelený uzávěr	2 ml
	ferritin	zelený uzávěr	2 ml
	saturace transferinu	červený uzávěr	5 nebo 7 ml
	aktivní B12, folát	červený uzávěr	5 nebo 7 ml
	monitorování hladiny léků	fialový uzávěr	5 nebo 7 ml
	kortizol	červený uzávěr	5 nebo 7 ml
	digoxin	červený uzávěr	5 nebo 7 ml
	sérum doprovázející analýzy likvoru	červený uzávěr	5 nebo 7 ml
	folát v erythrocytech	fialový uzávěr	5 nebo 7 ml
	vitamíny A,C,D,E	červený uzávěr	5 nebo 7 ml ****,!
	krevní plyny	heparin.stříkačka	
	stopové prvky	tmavomodrý uz.	7 ml !
	moč	žlutý uzávěr	10 ml
HEMATOLOGIE	krevní obraz	fialový uzávěr	2 ml
	retikulocyty	fialový uzávěr	2 ml
	koagulační vyšetření – většina vyšetření	světlemodrý uz.	velikost zkumavky dle množství požadovaných parametrů – 1,8 ml nebo 4,5 ml

	APC-R, protein C nebo S	světlemodrý uz.	4,5 ml 2 zkum.
	Hladina antikoagulačních léků (LMWH, Pradaxa, Xarelto, Eliquis)	světlemodrý uz.	4,5 ml
	agregace trombocytů	světlemodrý uz.	!!
	FW	fialový uzávěr	2 ml
	Rezistence k anopyrinu, clopidogrelu	zelený uzávěr	4 ml
KREVNÍ BANKA	vyšetření krevní skupiny	zelený uzávěr	5 nebo 7 ml *****
	screening protilátek	zelený uzávěr	5 nebo 7 ml
	opis krevní skupiny	zelený uzávěr	5 nebo 7 ml
	test kompatibility	zelený uzávěr	5 nebo 7 ml *****
	přímý antiglobulinový test	zelený uzávěr	5 nebo 7 ml
IMUNOLOGIE	humorální imunita		
	Ig, spec. bílkoviny, autoprotilátky	červený uzávěr	5 nebo 7 ml
	kryoglobuliny	v laboratoři po tel. objednání	!!!!
	fagocytoza	zelený uzávěr	2 ml
	buněčná imunita		
	panel autoimunita, imunodeficience, sepse, FlowCAST	fialový uzávěr	2 ml Po - Čt
	HLA - B27	fialový uzávěr	2 ml Po - Čt
	protilátky proti trombo vázané	fialový uzávěr	2x2 ml Po-Čt
LMD	většina vyšetření	fialový uzávěr	2ml nebo 10ml
	(kromě níže uvedených)		
	UNB	sterilní zkumavka	Objem dle materiálu
	MxA	fialový uzávěr	2ml
		zkumavka TEMPUS	Po rysku
IA laboratoř	většina vyšetření	červený uzávěr	5 ml
	aldosteron	fialový uzávěr	5 ml
	renin	fialový uzávěr	5 ml*****

Poznámky:

Zkumavky se zeleným uzávěrem nutno důkladně promíchat!!

* nabrat zvlášť

** nutno ihned krev stočit

*** zkumavku nutno označit

**** urychleně dopravit do laboratoře

***** vyšetření krevní skupiny je třeba provádět z jiného odběru, než je odběr na testy kompatibility – aby se tímto zabránilo eventuální záměně dle 05 SM OKBHI 007

***** zkumavku po odběru uchovávat v ledové lázni a co nejdříve dopravit do laboratoře

! napsat zvlášť na žádanku (odesílá se mimo NNH)

!! nutno objednat (l. 2442)

!!! nutno domluvit na l. 2421, provádí se v úterý